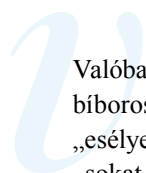

Forrai Tamás Gergely SJ

FERENC, A MEGLEPETÉS-PÁPA

Jezsuita rendtársai imával és mélységes reménységgel tekintenek **Ferenc pápa** szolgálata elé. Köszönjük barátainknak a választás estéjén küldött sok-sok megtisztelő üzenetet rendtársunk, **P. Jorge Mario Bergoglio** pápává választása alkalmából. Hálával teli a szívünk, hogy a Szentlélek ismét alaposan meglepte az egyházat. ▶

Valóban meglepetés P. Jorge Mario Bergoglio bíboros pápává választása, aki nem számított az „esélyesek” közé. A Lélek megint szembement a „sokat tudó elemzők” véleményével: nem európai, nem világszerte ismert médiaember, „csak” egy lelkipásztor áll most egyházunk élén. Azt sem gondoltuk, hogy viszonylag gyorsan lezajlik ez a mostani pápaválasztás, hiszen a pápai szolgálatra nem volt olyan jelölt, akit egyértelmű esélyesként emlegettek volna. Ugyanakkor hallani olyan hangokat, hogy Bergoglio bíboros sok szavazatot kapott már az előző konklávéban is, de mindjárt az első forduló után visszalépett Ratzinger bíboros javára.

A JEZSUITA

Ferenc az első jezsuita pápa. Külön érdekesség, hogy ő volt az egyetlen jezsuita a jelenlegi konklávéban. Mivel azonban a választó bíborosok mintegy fele jezsuita egyetemeken tanult, pápaválasztó főpásztoraink közül viszonylag sokan jól ismerik rendünk szolgálatát, s lelkiségünket. P. Bergoglio 1936-ban született az argentin fővárosban, Buenos Airesben, egyszerű, olasz származású vasúti munkás családban. Kémiát tanult, majd 1958-ban belépett a jezsuita rendbe. Rendi tanulmányai után először középiskolában tanított, majd novícius mester lett, később teológia professzor, egyetemi rektor, s mindeközben környezetének ismert lelki vezetőjévé vált. Tartományfőnöki munkája után újra visszatért a középiskolai tanításhoz.

A valós életben élő főpásztor 1992-ben lett segédpüspök Buenos Airesben, ahol a katolikus egyetemen is tanított. Lelki vezetéssel és prédikációival vált ismertté. 1998-ban Buenos Aires érsekévé választották. Új plébániákat szervezett, újraformálta az érseki adminisztrációt, életvédő kezdeményezéseket vezetett, új lelkipásztori programot indított el például az elváltak számára. Társelnökként vezette a 2001. évi római Püspöki Szinódust. Könyveket írt lelkiségről és meditációról. Főpásztorként gyakran beszélt nyíltan az országot érintő gazdasági, társadalmi és szociális problémákról, nagy hangsúlyt fektetve a társadalmi igazságosságra, tudatosan hangsúlyozva az Evangélium üzenetének társadal-

mi jelentőségét. Városának sok szociális konfliktusában volt segítő közvetítő. Egyházmegyéjében máig „Jorge atyának” szólítják.

„Most szeretnék áldást osztani, de egy szívességre kérlek benneteket. Mielőtt a püspök megáldaná a népet, én arra kérlek titeket, imádkozzatok Istenhez, hogy áldja meg a püspökötöket” – mondta megválasztása után a Szent Péter téren összegyűlt hívek előtt az új egyházfő.

A KIENGESZTELŐDÉST KERESŐ SZERZETES

Rendtartománya legfőbb elöljárójaként P. Jorge Mario Bergoglionak Argentínában a katonai junta vége felé, egy nagyon nehéz időszakban kellett összetartania a jezsuita közösséget. A diktatúra bukása után, egy meghasonlott, szétesett társadalomban dolgozott a kiengesztelődésért és a megbékélésért. Az argentin püspöki kar elnökeként az ő nevéhez kapcsolódik a nemzeti megbékélést szolgáló bocsánatkérés mindazon helyzetekért, amikor az elnyomás ideje alatt az egyház nem állt ki kellőképpen az üldözöttekért.

EGYSZERŰSÉG ÉS A SZEGÉNYEK MELLETTI KIÁLLÁS

P. Bergoglio az argentin főváros érsekeként ismertté vált puritán életviteléről: nem a püspöki palotában lakott, hanem egy egyszerű lakásban, ahonnan tömegközlekedéssel járt be hivatalába. Külön sofőrrel járó autószolgálatot nem igényelt. Gyakran hívta meg rendtársait és barátait egy-egy vacsorára, amelyet nagy gonddal és igényességgel ő maga készített el. P. Bergoglio egyéniségének ezek a kedves mozzanatai mind arra engednek következtetni, hogy pápai szolgálatát is az egyszerűség fogja jellemezni, és nagy érzékenységgel fogja szolgálni a szociális igazságtalanságok elmozdítását.

A HATÁRHELYZETEK EMBERE

Bár Európát kiválóan ismeri, hiszen Németországban végezte doktori tanulmányait, továbbá számos szolgálatot vállalt a Vatikánban, küldetését elsősorban a világ „másik felén”, saját hazájában élhette meg: a politikai, gazdasági és szociális igazságtalanságoktól sokat szenvedett Argentínában. Ezt azért fontos szem előtt tartani, mert egyházunk életét tekintve korunk egyik legfontosabb kihívásának éppen az bizonyul, hogy a ránk bízott örömhírt, Jézus evangéliumát hogyan tudjuk a lehető leghatékonyabb módon átadni a sokszor nagyon különböző és gyorsan változó kulturális, szociális, és az egész társadalmat döntően meghatározó gazdasági körülmények között. Az „inkulturáció” gyakorlatában, ami az evangélium tanításának „belegyökereztetését” jelenti a helyi kultúrákba, a jezsuiták kezdetektől fogva élen jártak. E fogalom meghonosítása a katolikus gondolkodásban jórészt a jezsuitáknak köszönhető. Hitünk inkulturációja természetesen a saját, európai kultúránkra is vonatkozik, ma is aktuális kihívás. Ferenc pápa személyes tapasztalatai e téren biztosan nagy segítséget jelentenek majd egyházunk kormányzásában.

SOKOLDALÚ SZEMÉLYISÉG

P. Bergoglio 2001 óta az argentin egyház bíborosa, s közben fontos szolgálatokat bíztak rá a Vatikán több hivatalában is. Sokoldalúságát mutatja, hogy az Argentínában élő keleti rítusú katolikus híveknek is ő volt a püspöke. Személyisége alapján arra lehet következtetni, hogy a pápaválasztó bíborosok most egy olyan egyházfőt kívántak a péteri szolgálatra, aki nemcsak egy-egy részterületen számít kimagasló tekintélynek, hanem megbízható tapasztalatokkal rendelkezik egyszerre több területen is az egyház spirituális és kormányzati szolgálatában: a lelkipásztorkodásban, a párbeszédben a szekuláris világgal, a természettudományos diskurzusokban, szociális és gazdasági kérdésekben, és persze az sem mellékes szempont, hogy lehetőleg kiismerje magát a Vatikánban. Pápaként továbbviheti majd az előző szentatyák erényeit, a teológiai tudást és a lelkipásztori nyitottságot, lelki mélységet. Ferenc pápát nem lehet könnyen egyetlen „irányzathoz” sem besorolni, hiszen elismerten sokat tett a dél-amerikai egyház korszerűsítéséért, teológiai megnyilatkozásai és erkölcsi érzékenysége alapján ugyanakkor azt kell mondanunk, hogy inkább visszafogott, katolikus vallási hagyományaink biztos talaján áll, miközben a kiengesztelődés és az újjáépítés embere, akinek valószínű sok hidat lesz alkalma felépítenie új szolgálatában is.

„Jézus Társasága nevében hálát adok Istennek az új pápa, Cardinal Jorge Mario Bergoglio SJ megválasztásáért, ami az Egyház számára új remény útját nyitja meg. Minden jezsuita csatlakozik testvéreink imájához és köszönjük neki azt a nagylelkűséget, amivel elfogadta az Egyház vezetésének felelősségét ebben a fontos időszakban.” (P. Adolfo Nicolas, jezsuita általános rendfőnök)